

Vdychujú život hračkám. Ruky chudobných detí

Chlapci z Lesotha si autička vedľa zhotovujú z bandasiiek, hliny a drôtkov. Autor: Juraj Benca

18:30 | 25.12.2010 | [Stanislava Harkotová](#)

Bratislava - Na prvý pohľad sú ich ruky prázdne - mnoho razy nepoznajú dotyk dlaní rodičov, neučili sa pravidelne držať misku s jedlom, prsty len málokedy, ak vôbec, hladili strany učebníc.

No prizrúc sa bližšie, ruky detí z chudobných rozvojových krajín sú plné hračiek. Hračiek, ktoré si sami vyrobili. Iba za pomoci vlastnej obrazotvornosti, kúskov dreva, hliny, vrchnáčikov z fliaš, z plechoviek, drôtu, bandasiiek. Občas s pomocou dospeláka.

S jedinou hračkou sa vie dieťa vyhrať celé detstvo a na rozdiel od svojho rovesníka z bohatšej krajiny, ktorého izbu zdobia desiatky továrensky vyrobených bábik a autičok, dokáže svojmu prostému dielu vdýchnuť dušu.

Ako hovorí Martina Bencová Utešená z občianskeho združenia Dvojfarebný svet, aj z miest, ktoré sa javia opustené Bohom, sa ozýva detský smiech, a ľútostivé fotografie plné podvyživených detí s tvármi pokrytými muchami nie sú jediným čierno-bielym obrazom o tom, ako vyzerá ich život.

"Netreba zatvárať oči pred realitou, že vo svete je chudoba. Netreba zatvárať oči ani pred tým, že Slovensko je 31. najbohatšia krajina sveta. Má preto morálnu povinnosť pomáhať," hovorí slovenská novinárka, ktorej počas prechádzok dedinami chudobného kráľovstva na juhu Afriky skrsol v hlave nápad ukázať doma originálne hračky tamojších detí.

Fotogaléria

Bez hračkárstiev

Lesotho, krajina, ktorá sa každý rok neslávne umiestňuje na popredných miestach rebríčka čo do vysokého počtu pacientov nakazených vírusom HIV, eviduje vo svojich oficiálnych štatistikách popri dvoch miliónoch obyvateľov i 270 tisíc sirôt. Z detí, ktoré rodičia opúšťajú práve pre AIDS, sa stávajú bezprízorní tuláci, v lepších prípadoch putujú do opateru príbuzných. No pestúnstvo nemusí sirote ponúknuť bezpečie domova.

"Veľmi časté je nebezpečenstvo v podobe sexuálneho zneužívania. Až 8 z 10 mužov sa v tejto krajine priznáva, že by im nerobilo problém znásilniť dieťa," poukazuje na problémy lesothských detí Bencová Utešená a ďalej vyratúva - nepravidelná strava, vírus HIV, ktorí mohli podediť po matke, takmer nulový prístup ku vzdelaniu.

A žiadne hračkárstvo. "Deti si tu hračky nevedia zabezpečiť tak, že si ich kúpia v obchode. Preto si ich musia vyrobiť. A robia to veľmi originálne," hovorí.

Výrobe hračiek prajú najmä sezónne dažde. Počas leta, ktoré v Lesothe začína v novembri a končí v marci, si deti do vlhkej zeme vyhrabávajú diery, z ktorých získavajú hlinu pre rôzne figúrky. Keď ustanú dažde, pôda sa zmení na kameň. Figúrky z blata musia prečkať.

No v čase sucha sa vedia deti vynájsť. Rozhliadnu sa po okolí. Stačí im niekoľkokocentimetrový ošumelý hrdzavý kus drôtu, ktorého sa voľakto kedysi zbavil, potlčená plechovka, vrchnáčky a autíčko môže byť na svete.

Túto hlinenú figúrku vyrobili deti z Domova sv. Cecílie v Lesothe. Autor: Martin Domok

Vymenili slovenské za lesothské

Niektoré hračky detí z Lesotha možno vidieť na výstave v Bibiane v Bratislave. Tomu, aby sa dostali na Slovensko, predchádzala umná výmena.

"Keď sme išli zakladať detský domov do Lesotha prostredníctvom Vysokej školy zdravotníctva a sociálnych vecí sv. Alžbety, tak sme ani netušili, že drevené hračky, ktoré nám boli nabalené ako dar z drevenej dielne v Zaľubici, použijeme takýmto spôsobom - že ich vymeníme," vysvetľuje Bencová Utešená.

Hračky z dreva totiž vzbudili u detí, ktoré s týmto materiálom nie sú v častom kontakte, veľkú pozornosť a veľmi radi svoje hračky zamenili za zaľubické. No okrem lesothských drôtených autíčok, vrtulníkov a hlinených figúrok môžete v Bibiane vidieť aj vrchnáčikovú korytnačku, vyrezávané žirafy a zebry z Kene či drevený mobil, kovový fúrik, kolísky a umelohmotné kvetinky z Afganistanu.

Každá z hračiek nesie svoj osobný príbeh. Všetky však spája šikovnosť rúk detí, ktoré vedia zdanlivo nepotrebným veciam vdýchnuť život.

(Aktualne.sk; 25/12/2010; Stanislava Harkotová ; Zaradenie: Zahraníčie)